

Sistemul CFPI și componentele acestuia

Conform celor mai bune practici UE, termenul „Controlul financiar public intern” poate fi definit ca un sistem general consolidat al Guvernului și organelor subordonate acestuia, instituit cu scopul de a garanta în sectorul public gestionarea entităților publice conform principiilor bunei guvernări.

Odată implementat la nivelul întregului sector public, sistemul de Control financiar public intern asigură conducerea că obiectivele și prioritățile stabilite vor fi realizate respectând principiile economicității, eficienței și eficacității.

CFPI este preventiv de natura lui și are drept scop asigurarea utilizării sistemelor adecvate pentru a împiedica pe cât este posibil apariția corupției și fraudei.

Trăsătura de bază a unui sistem CFPI efectiv reprezintă separarea clară între responsabilitatea managerială pentru controlul intern managerial și auditul intern.

Sistemul CFPI este compus din trei piloni:

- Controlul intern managerial;
- Auditul intern;
- Armonizarea centralizată.

Controlul intern managerial presupune o monitorizare continuă a activităților, cu reguli de management clar aplicate la nivelul întregii entități publice.

Pentru a asigura procesul de control integral al operațiunilor, aceste instrumente sînt structurate conform ciclului de viață al unei operațiuni, prin urmare:

- control preventiv (ex-ante);
- control curent;
- control ulterior (ex-post).

Controlul preventiv are menirea să prevină abaterile din mersul normal al unei operațiuni, aceasta de obicei este îndeplinit prin indicarea unor condiții de derulare a operațiunii prin intermediul cadrului normativ, metodologic, ordine, indicații etc., și inclusiv prin elaborarea unui circuit de control înainte ca operațiunea să aibă loc.

Controlul curent reprezintă acele puncte de control, ce își au efectul în timpul derulării unei operațiuni.

Controlul ulterior reprezintă acele acțiuni de control, care sînt desfășurate după ce a avut loc operațiunea pentru a se asigura despre corectitudinea efectuării acesteia.

Pentru a asigura implementarea sistemului de control intern managerial Comisia Europeană recomandă utilizarea modelului COSO, care prin accepțiunea sa reprezintă calea spre realizarea elementelor expuse anterior, precum și condițiile care necesită de a fi îndeplinite.

Acest model presupune în primul rând stabilirea clară a obiectivelor generale pentru instituție, precum și pentru fiecare subdiviziune în parte din cadrul acesteia, ca după aceasta să fie stabilite procesele care au loc în instituție și care duc la atingerea obiectivelor stabilite anterior.

Pentru ca obiectivele stabilite să fie realizate cu succes se identifică riscurile, care pot afecta aceste procese și se instituie proceduri de control intern pentru ca aceste riscuri să fie minimizezate, luând în considerație raportul cost-beneficiu al acestora.

Auditul intern reprezintă un ansamblu de acțiuni efectuate în scopul asigurării și consilierii independente și obiective, prin evaluarea funcționalității sistemului de control intern managerial, destinată să adauge valoare și să îmbunătățească operațiunile entității.

Auditul intern, pentru a putea face o evaluare obiectivă a proceselor și procedurilor de control intern, este necesar să fie eliberat de implicațiile operaționale de orice natură.

Armonizarea centralizată este reprezentată de existența unei structuri, care coordonează activitatea atât a sistemului de control intern managerial, prin instituirea unor standarde minime de activitate și asistență metodologică, cât și a sistemului de audit intern, prin crearea cadrului normativ, instituțional, și instructiv al acestuia, conforme cu cele mai bune practici internaționale.

Pentru a asigura un nivel calitativ adecvat al auditorilor este creat un sistem de instruire și certificare al acestora, precum și o monitorizare permanentă din partea Direcției politici în domeniul controlului financiar public intern.

Funcția Unității Centrale de Armonizare este asigurată de către Direcția politici în domeniul controlului financiar public intern din cadrul Ministerului Finanțelor, care este responsabilă de elaborarea, promovarea, coordonarea și monitorizarea politicii în domeniul controlului financiar public intern.